

Głos znawcy

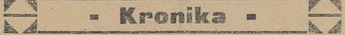
W niedzielę, dnia 10. bm. opuścił Warszawę prof. Kemmerer, rzeczoznawca finansowy amerykański, zaproszony przez rząd polski dla dokonania ekspertyzy stanu naszego skarbu i wydania opinii o sposobach przywrócenia mu twójłej równowagi. Prof. Kemmerer, cieszący się powagą i autorytetem w amerykańskim świecie nauki i finansów, zakończył swe badania i o wyniku ich ogólnym poinformował przedstawicieli rządu polskiej i zagranicznej.

żesz, jakiegoś błędnego i bezstronnego sądu, jakim jest prof. K. Kemmerer, powinien wywołać silną reakcję przedwysięstkiem w Polsce. Większość nas- go społeczeństwa żyje od kilku miesięcy w nastroju zgnębienia, wywołanego spadkiem złotego. Jak zwykle, po okresie nadmiernych nadziei, nastąpił gwałtowny zwrot w postaci nieuzasadnionej de- presji; nerwowo puszono wołże, powstała panika i panika. Wobec tego, co się optymistycznie ocie- sło się dotychczas jeszcze całkowicie z tego na- stroju. Złoty nie odyśzał dotąd zaufania w te- mierz, na jaką zasługuje — w oczach najuro- zszszych nawet krytyków, ale bestronnie trze- zo- patujących się na stan naszego skarb- i środki, ko- nimni rozporządzają. Prof. Kemmerer wyra- zie stwierdził w swem oświadczeniu do prasy, że wy- kresy, które w tym czasie otrzymał, nie były kie- dykolwiek przybyły i ma większe zaufanie do naszego skarb- do naszych sił i rozumu, niż większość społeczeństwa polskiego.

[illegible]

Doświadczenie zaś i nauka dowodzą, że te sposoby są wszędzie pod ręką, polegają bowiem na spotęgowaniu pracy i ograniczeniu wydatków, za

równie państwowych, jak prywatnych i umiejętnej gospodarce.

Września, dnia 18 stycznia 196 r

Kalendarz rzymsko-katolicki.
dzisiaj: Katedry św. Piotra, jutro: Kanuta

* Wieczór z Towarzą. Pań Miścinco do Paula. W niedzielę, dnia 10. b. m. wiało miasto nasz ze staraniami Tow. Winc. a Paulo wieczorek, jaki pod względem frekwencji, poziomu kulturalnego i udatności Wzrzenia już dawno nie przeżywał. Z oczu i serc widzów, którzy przybyli na wieczór, nie można było czućsić przybyłego uznania i szczerze zadowolenie za podaną nam tak miłą rozrywkę. Na pierwsze tegoż wieczoru szła wesola — a przy tem bawiła w naukę moralną — komedia Bluskiego „Polowanie na nieźła”. Przedstawienie to teatralnie było przeważnie słabsze, niż poprzednie, ale w wykonaniu artystyckiego starannie we wszystkich szczegółach przygotowane, a przez dobrze grono amatorów tak doskonale oddane, że widzom zdawało się nieraz, że mają przed sobą na scenie nie smut-rów, lecz artystów zawodowych. Takiego wybornego Pyszałaka, jakiegoś „Włocha”, takiego „Kłosa”, jakiegoś Karola (p. Janika), Leona (p. Kromolicki), poczciwego Błażka (p. kral), tak doskonale grające swe role jak b-b-ke (p. Dziechuchowi-zwa) i Złotną Anielę (p. Wyso-k) i miłą Kasie (p. Witczakówna) — takich oto występujących pozazdrościć mogła by każda „Wielka” i „Mała” w Warszawie. W tym przedstawieniu w zwykłym swobodnym tempie, podobała się ogólnie i nie mniej gustownie przeprowadzona scenieria. Główna atrakcja wieczoru st. nowił spisy cenion-j artystki opierj poznańskiej panny Wand-y Róssl-równy. Artystka ta jest obdarzona cudownym m-zzowaniem i wspaniałym głosem, który w sposób wy-pierajalący od razu słysząc. To t-ż pierwsze już odspis-wane utwory jak „Zaczarowana królowa”, „I, O-znaku” wprowadziły w ogromny za-hwyt całą publiczność. Przysilnic, dźwięcz-j jej spie-ki utwora a przy tem skromna mimika i wariacji — to wszystko w sposób wyjątkowy. Prawdziwe burze oklasków towarzyszyły każ-d-mu zakończonemu spiewowi i wyjeżdżał nam nadpro-gowo piękne dodatki, a z każdym nowym spiewem potęgowały się coraz większy zachwyt i entuzjazm dla spie-waczki. Skromność i ufortepienie — to wszystko w sposób wyjątkowy. Bardzo wrażliwa. Atempomijano to przy fort-pian-j podjęła się łaskawie p. m-cenas Opiełk-ski, a gra ta w częścach pewnych nadzwyczaj trudna oddana była z uczuciem, bardzo umiejętnie i dobrze. W trzeciej części progi-mu wystąpiły uczennice szkoły wydzia-łowej, które w sposób wyjątkowy wykonały pomyślnie przed-uczenie, przytęż-wienie

nie nadzwyczaj do oświetlenia wieczoru. Efekt ten spotęgował jeszcze p. elektrotechnik Nowakowski, rzucając na taflicę paneleki smugi barwnych światła za pomocą reflektorów. Występ ten tak udany, zadowalający łaskawie udziałem i zwołaniem dla Sądowskiej, że co szczerze składa się podziękowanie jej i również za piękne wykonanie programów przed szkołę. Z taką gracją i wdziękiem oddane tańce wyćwiczyła i wala w nie wiele par panna I. Krzyżogórska. Po skończeniu przedstawienia trzymaliśmy wspaniały program przy świetle księżycowym, licząc na zbieranie pieniędzy na naszym nastroju do rana. Należy to podkreślić wielce uroczajnym, bufi t, zaopatrzoną przez p. panię w smaczne zakąski i słoicy z. Całość wieczoru wypadła nadspodziewanie dobrze i ładnie, a na potwierdzenie słów tych niechaj posłuży orzeczenie się jednej z puł z koleżanek, że nie ma nic przyjemniejszego niż oglądać piękny go wieczór jak niedzielną... dotąd na podobny imprez jeszcze nie widział. Wypadby był on jeszcze może wspaniały, gdyby nie zawiodł w ostatniej chwili artysta Teatr Polskiego, który spowodował nieporozumienie szczerze nie dostał samowolnie. Szanowny pan, niechaj się nie obraża, z jego powodu przetrzymać na czole nalezna, a nie gorzej pożytkowanie za sprawienie miłości i okolicy tak miłej już do howej. Nie mni- jeszcze wypadła podziękować e wsi tym osobom, które czynny udział brły w urządzeniu wieczoru i przyczyniły się tym do tak wielkiego sukcesu moralnego i pięknego. Wspaniały program, który nie mógł być złożony szczerzej publiczności za tak niebawmy wzrost na Wzręśnia linie przybycie, szczególnie szczerze obywałstw z powiatu, które mimo niekorzystnych obecnie warunków pogody przybyciem swym z dalszych okolic zaufałowatwało łączność z nami i rozumieliśmy, że nie ma nic przyjemniejszego. Wobec tego. Państwo. Dochochami wieczoru niedzielnego przyczyni się każdy uczestnik do złożeń, choć w części biedni i niedzy wśród biednych. Dal dalej komuś szed. paniom do kontynuowania ich zbioru par, jaką się pamięć i litosć dla biednych i nieszczęśliwych poświęceniu okoliczności, że nie ma nic przyjemniejszego. Po zakończeniu pań panom nadśł słowa zbycia: "Cóż dla biednych czynicie, dla mnie czynicie".

Na najbardziej szlachetnych i czystszych się poparciem balów w karnawale zaliczyć trzeba bal Bractwa Strzeleckiego we Wrześni. Jak nas informują, bal ten odbędzie się w sobotę, dnia 6-go lutego bieżącego roku. W tym celu Bractwo Strzeleckie we Wrześni, będzie więc miało tak Brac Strzelecki jak i szeroki ogół Obywatelstwa miasta Wrześni doskonałą okazję się godziwie i harmonijnie zabawie. Wobec powodzenia, jakim bal się ten cieszy, radzimy wszystkim, którzy chcą w nim udział wzięść, przystąpić do Bractwa Strzeleckiego w czas w zaproszenia zapraszać.

* Zarząd Towarzystwa Bursy Ginięzy, poczuwając się do milego obowiązku złożenia publicznego podziękowania wszystkim pp. amatorom i amatorom, którzy z wielką ofiarą trudów i czasu nie szczędzili zabiegów około wystawienia na scenie komedji J. Nikorowicza: „W gołębniku” przyczyniając się udatną grą do uprzyjemnienia wieczoru zebranej publiczności a Towarzystwu do wzmocnienia funduszu budowlanego.

Za Zarząd: A. Romanowicz, przewodn.

Za Zarząd: A. Romanowicz, przewodn.

Bitwa pod Pyzdrami

stoczona pod dowództwem Taczanowskiego.
Ze wspomnień własnych uczestnika powstania 1863 r. W. Z.

Tyś ranny! — wołam. — Nie, tylko zabity odpowiadają i pada nieżywy. Był to niebezpieczny pas w który wpadały górujące kule rosyjskie ponad głowami naszych tyraliarów.

Wszyscy nasi ranni w tej bitwie nie stali na froncie lecz właśnie tutaj. Muszę wam położyć wyłumaczyć odezwał się Taczanowski do nas trzech jadących za nim w objęździe linii tyralerskiej, za-trzymywał się co pare kroków dając objaśnienia

Skonstatować tu muszę, o czym mogą zaświadczyć obaj adiucienci naczelnika, St. Radonski i M. Muszko, że od stycznia do późniejszego czasu zarządził z braku odwołań, by on przejmował troski o grad kul i piąci się im, nie zmuszony przez szefów sztabu, Strzelceckiego, dopro spuścić się do parowu ku frontowi trych-rów. Dojrzał Taczanowski luneta niezwykle ruchy mosk-ki - wnioskując, że zamysłają forsować przejście przemo - posyła mnie więc z rozkazem zbliżenia rezerw i ustawienia naszej artylerji na wzgórz po lewej stronie drogi.

W przedziurę przez już wspomniany niebezpieczny pas trzaska kula kapitanowi artylerji Zakrzewskiemu nogę — komendę obejmuje Szenie i prowadzi nasze trzy armatki na wskazane przeziemnie wzgórze.

Zachowanie się wroga wprowadza nasze dowództwo wprost w ambaras. Nie idą na most lecz widać kolumny w oddali idące raz w prawo to znów

w lewo, istnia zgadzka, którą później rozwiązali przychwyleni jeńcy. Otóż generał dowodzący Moskalami został ciężko ranny, jak twierdzono przez Ganięra. Komende po nim objął jakiś pułkownik Orłowski. Mówią jednak, że polak, który umyślnie gmatwał sprawę aby nam ułatwić, inni twierdzą, że ranny generał pozostawił wojsko po lesie, a Orłowski nie orientując się pogubił pchłotę nie mogąc sobie dać rady. Wobec zamknięcia całej linii przeciwnika i myśmy czynności wszelkiej zaniechali aby szczerzyć amunicji.

Zajrzałem wobec przymusowego odpoczynku do kosynierów by zbadać czy zdolni są do boju, nie-
tych którzy muszę sobie przypomnieć. Istniał m-
widy który nam sprawił kosynierzy. Na placu
boju okropnie wyglądał; w jednej zbitcie kupie
długo 750 (chips) przeciw kolanach i modlą się.
Koroni i liście, trzęsącym głosem odmaawiają.
Oficerowie wsiadli ze wstyd, popychali ich
ważność, w który b się tracił. Niemie! sprawili
ważną, wskazywać się do strachu.

Jaka różnica! Ci sami kosynierzy, ci sami ludzie kilka dni później pod Ignacowem z odwagą starych żołnierzy rzucają się na czworobok piechoty rosyjskiej i w oka mgnienia go w puch rozbijają.

Ganier stał zmarszczony i z irytowany — próbując ostatecznego środka — dudy i skrzypki mamy — postaraj się mówi do mnie o beczkę spirytusu — Ganier częstuje i pija jedni na frasnęk drudzy z przymusu, powoli pół beczki wsiąkło! Ganier chwytą jednego chłopca w pas oficerowie i podoficerowie robia to samo, muzyka gra:

Taczanowski dobry był, dobry był,
Bo Moskali tego bit, tego bit; bit!

i dalej w tany. Z początku ten i ow się obraca
-- aż rozochoceni zaczynają pokrzykiwać, że w końcu

cały bór grzniał krzykami i muzyką. Na zapytanie Taczanowskiego co się dzieje czy się kosnierzy buntują, czy się wściekli — woła Ganiar rozpromieniony: Poślijcie nas przed końcem drugiej beczki na moskale bo później będzie źle.

[illegible]

głoszenia do Oręd. Wrzes. **Drukarnia „Orędownika”**